

S A D R Ź A J

UVOD	
1. POLAZIŠTA	
1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja Brela	
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	
2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	
2.1. Ciljevi prostornog uređenja Općinskog značaja	
2.1.1. Demografski razvoj	
2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture	
2.1.3. Prometna i komunalna infrastruktura	
2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja	
2.2. Ciljevi prostornog uređenja naselja	
2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina	
2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	
3.1. Program Općinnje i uređenja prostora	
3.2. Osnovna namjena prostora	
3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina	
3.4. Prometna i ulična mreža	
3.5. Komunalna infrastrukturna mreža	
3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	
3.6.1. Uvjeti i način Općinnje	
3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti, kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina	
3.7. Sprečavanje nepovoljna utjecaja na okoliš	

Urbanistički plan uređenja naselja Brela

Obrazloženje Plana ☐ prijedlog Plana za javnu raspravu

UVOD

Ovaj se Plan izrađuje kao plan nižeg reda u odnosu na PPUO BRELA, a njegova se izrada temelji na Odluci o izradi Urbanističkog plana uređenja naselja Brela.

Ugovor o izradi UPU-a BRELA sklopljen je između Općine Brela i Urbanističkog instituta Hrvatske, d.o.o. iz Zagreba, F. Petrića 4. kao stručnog izrađivača Plana.

Za koncepciju prijedloga Plana provedena je Prethodna rasprava.

Budući da je pokrenut postupak izrade Izmjena i dopuna PPUO BRELA, ovaj je prijedlog za javnu raspravu UPU-a izrađen u skladu s prethodnom fazom izrade ID PPUO-a koji još nije dovršen.

Nastavak izrade Planova teći će istovremeno.

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja Brela

Naselje Brela dio je izgrađenog obalnog područja Općine Brela koje je i administrativno središte Općine.

To je demografski najveće naselje Općine Brela, s koncentracijom svih javnih, društvenih, prometnih, gospodarskih i ostalih sadržaja.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Obuhvat Plana je cijelo građevinskog područje naselja Brela označeno u PPUO-u površine cca 136,5 ha zajedno sa zonama ugostiteljsko-turističke namjene u naselju te zonom zaštićenog krajolika i dijelova šumskog i poljoprivrednog zemljišta, obalnim pojasom i zonom kupališta većim dijelom izvan granice građevinskog područja naselja.

Granica obuhvata označena je na svim kartografskim prikazima.

Prostor karakterizira znatna razvedenost reljefa s vrlo velikim nagibima terena, a kontakt s pomorskim dobrom je mjestimično smanjenog nagiba.

Prema podacima PPUO-a seizmičnost područja je VIII-IX° MCS ljestvice.

Stalnih površinskih vodotoka ni stajaćih voda nema kao ni vodonosnika – resursa pitke vode. Prostor presijecaju korita povremenih bujičnih tokova.

Vegetaciju izvan građevnih čestica predstavljaju najvećim dijelom livadne zajednice nastale na napuštenim obradivim površinama te veće ili manje površine vazdazelenih stablašica – bora, crnike i drugih tipičnih vrsta.

1.1.2. Prostorno-razvojne značajke

Obalno područje, kao najatraktivniji dio prostora Općine, ujedno je i najrazvijenije područje, najveće gustoće s tendencijom daljnjeg rasta. Priobalno je područje, uvjetno rečeno, zona prosperiteta, poticajni čimbenik razvitka i integrativni čimbenik ukupnog prostora Općine.

Pored toga kroz Brela prolazi Jadranska magistrala – državna cesta D8, na koju se, u području Baške Vode tunelom Sv. Ilija, veže spoj na autocestu A1.

Međutim, ovo je područje i izrazito privlačno za stanove za odmor i rekreaciju naročito stanovništva kontinentalnog dijela Države, a u posljednje vrijeme i za izgradnju turističkih apartmana, bilo da se radi o građevinama za iznajmljivanje ili o apartmanima za tržište. To u urbanističkom smislu ima svojih pozitivnih, ali i negativnih posljedica.

Zbog nedavnog osamostaljenja Brela kao samostalne JLS ne postoje mjerodavni usporedni statistički podaci o odnosu stalnog i povremenog stanovanja kroz više popisnih razdoblja. Vjerovati je da je tendencija povećanja ukupnog broja stanova za povremeno stanovanje, evidentna za prostor cijelog priobalja, prisutna i u Brelima.

Sjeverno od granice Plana zona je Parka prirode Biokovo pa se ograničenja u korištenju prostora ne odražavaju i na naselje Brela.

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

Jedan od osnovnih uvjeta prostornog razvitka poboljšanje je infrastrukturne opremljenosti s posebnim naglaskom na poboljšanju komunalne infrastrukture.

Geoprometni položaj naselja Brela je povoljan. Smještena u blizini autoceste A1 i uz državnu cestu D8 Brela imaju osigurane vrlo dobre prometne veze s drugim dijelovima Županije kao i znatno širim prostorom.

Svakako najznačajnija cestovna prometnica je autocesta A1 (Zagreb – Bosiljevo – Split – Dubrovnik) koja je izgrađena u zaleđu. Preko nje omogućene su vrlo brze daljinske veze i prema sjeverozapadu i prema jugoistoku.

Unutar područja obuhvata najznačajnija je Jadranska turistička cesta državna cesta D8 (GP Pasjak – Šapjane – Rijeka – Zadar – Split – GP Klek – GP Zaton Doli – Dubrovnik – GP Karasovići). Ukupno oko 5,5 km ove prometnice položeno je unutar granica obuhvata.

Glavne mjesne ulice su županijska cesta Ž6195- Put Solina i lokalna cesta L67144 – Ulica Stjepana Radića.

Ostale cestovne prometnice nerazvrstane su javno prometne površine. Prema poprečnim presjecima i površinama u osnovnoj razini koridora vrlo su različite. Nerijetko nema uvjeta za odvijanje dvosmjernog motornog prometa, a tamo gdje i postoje, promet se odvija dosta otežano. To posebno vrijedi za prostor između Jadranske turističke ceste i mora gdje je registrirana vrlo gusta stambena izgradnja. U skladu s konfiguracijskim karakteristikama nepovoljna je okolnost da su mjestimično izvedeni i potporni zidovi.

Postojeća kanalizacijska mreže procijenjeno je da je izgrađenost kanalizacijskog sustava iznosi cca 70% konačnih potreba na prostoru naselja Brela što za ovako atraktivnu turističku destinaciju nije zadovoljavajuće stanje. Postotak izgrađenosti kanalizacijske mreže bi u budućnost svakako trebalo povećati.

Kanalizacijski sustav Brela projektiran je i izveden kao razdjelni sustav kanalizacije za prikupljanje sanitarnih otpadnih voda. Glavni transportni kolektori položeni su uz obalu na najnižim kotama terena kako bi se na njih mogla priključiti sva preostala mreža sekundarnih kanala sa viših područja.

Glavni transportni kolektori su izvedeni od lokacije Boričak-Jakiri prema Dugom ratu sa zapadne strane i od hotela Berulija do Dugog rata s istočne strane.

Sustav je izveden kao tlačno-gravitacijski sa nekoliko crpnih postrojenja.

Na pojedinim dionicama, gdje je zbog konfiguracije terena bilo nemoguće ili neekonomično zbog prevelike dubine ukopavanja izvesti kolektore u gravitacijskom režimu tečenja, izgrađene su crpne stanice koje prepumpavaju otpadnu vodu prema lokaciji za pročišćavanje otpadnih voda Dugi rat.

Na lokaciji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda izgrađen je podmorski ispust dužine cca 1.700 m na dubini od 67 metara. Na lokaciji je izvedena prepumpna stanica i uređaj za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda (gruba i fina rešetka) te j trafostanica.

Odvodnja oborinskih voda je riješena u pojedinim dijelovima naselja otvorenim jarcima koji su na pojedinim dionicama zacičevljeni i odvođe oborinsku vodu u more, a na pojedinim mjestima se spajaju na razdjelni sustav kanalizacije što bi svakako trebalo izbjeći u budućnosti.

U sustavu javne odvodnje mrežu i pročištač je potrebno kompletirati tj. rekonstruirati ili izgraditi novi. Problem odvodnje otpadne vode djelomično se rješava i individualnim sustavima preko septičkih ili novijih sabirnih jama.

Vodoopskrbni sustav većim dijelom je izgrađen. Cjevovodi su pretežito položeni u pojasevima prometnih površina. .

Vodoopskrbni sustav Brela je spojen na regionalni cjevovod profila DN 500 mm koji je položen iznad magistrale. Na regionalnom cjevovodu je izvedena prekidna komora PK Bekavci na 228 m.n.v. sa svrhom da osigura vodu za naselje Kričak.

Naselje Brela od značajnijih vodosprema ima jednu zajedničku vodospremu na Rogaču s općinom Baška voda. Kapacitet vodospreme "Rogač" je 1.000 m³ što kapacitetom ne zadovoljava potrebe ove dvije općine pogotovo u ljetnom razdoblju tj. u jeku turističke sezone kada broj turista višestruko nadmašuje domicilno stanovništvo.

Uz vodospremu "Rogač", koja se nalazi na području općine Brela, na prostoru općine postoji još nekoliko manjih vodosprema od kojih većina ne prelazi kapacitetom 100 m³, a većina njih je smještena na 75 m.n.v. jer je i glavnina naselja smještena ispod te kote. Vodospreme su:
- Muša 150 m.n.v.; Česmina 105 m.n.v.; Rogač 75 m.n.v.; Šošić 75 m.n.v., Stomarica 75 m.n.v.; Zelić 75 m.n.v. i Kričak 75 m.n.v.

Postojeća vodoopskrbna mreža unutar naselja je dosta stara i uglavnom je izvedena od azbest cementnih cijevi, osim na pojedinim dionicama koje su izvedene od plastičnih i PEHD cijevi. Profili cjevovoda se kreću od DN 63 mm do DN 250 mm.

Elektroenergetski sustav na prostoru općine Brela, pa tako i naselja Brela, je dio elektroenergetskog sustava na prostoru HEP-a Makarska i HEP-a pogon Omiš, a sačinjavaju ga:

- Elektroenergetski 110 kV dalekovod TS 110 kV Kraljevac do TS 110/35/10 kV Makarska. Preko ovih transformatorskih stanica i 110 kV dalekovoda, ostvaruje se primarno elektroenergetsko opskrbljivanje Makarske rivijere. Sigurnosno (rezervno) napajanje TS 110/35/10 kV Makarska, realizirano je 110 kV dalekovodnom vezom sa TS 110/35 kV Opuzen.
- Elektroenergetski 35 kV dalekovod od TS Kraljevac do TS 35/10kV Baška Voda i dalje 35 kV dalekovodom do TS 35/10 kV Makarska.

Osnovno elektroenergetsko opskrbljivanje Brela i Baške Vode je iz TS 35/10 kV Baška Voda preko 35 kV dalekovoda TS 35 kV Kraljevac – TS 35 kV Baška Voda, a rezervno opskrbljivanje preko 35 kV dalekovoda TS 35 kV Baška Voda – TS 35 kV Makarska.

Kapaciteta u funkciji plinoopskrbe danas na prostoru naselja Brela nema.

U sustavu poštanskog prometa registriran je jedan poštanski ured u Brelima (21322). Preko njega obavljaju se sve vrste poštanskih usluga u prijemu i otpremi različitih vrsta poštanskih pošiljaka (paketi, pisma, telegrami, novčane uputnice i sl.). Granice dostavnog područja poklapaju se s administrativnim.

Područje obuhvata dobro je pokriveno kapacitetima u funkciji sustava telekomunikacija. Osnovu telefonske mreže Općine Brela čini udaljeni pretplatnički stupanj (UPS), smješten u Brelima, povezan svjetlovodnim sustavom prijenosa na AXE Makarska. Naselje. Telekomunikacijski kabel položen je podzemno uz državnu cest D8. Korisnički vodovi kojima su telefonski pretplatnici povezani na komutacijski čvor položeni su gotovo u svakoj ulici i do svakog objekta uglavnom podzemno kabelima s bakrenim vodičima ili nadzemnim zračnim kabelom također bakrenim vodičima presjeka 0,4 mm.

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti.

Područje Općine Brela pripada zaštićenom obalnom pojasu, a obuhvat Plana nalazi se unutar prostora ograničenja zaštićenog obalnog područja mora-ZOP-a s obvezama i ograničenjima u korištenju koja su određena Zakonom o prostornom uređenju i gradnji odnosno, od 1.1.2014. Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13).

Zaštićeni dio prirode u naselju Brela je značajni krajobraz - Plaže i park-šuma u Brelima. Mjere zaštite značajnog krajobraza Plaže i park-šuma u Brelima utvrđene su Odlukom o mjerama zaštite zaštićenog krajolika Plaže i park-šume u Brelima (Službeni glasnik Županije splitsko-dalmatinske 10/01), čime se utvrđuju postupci zaštite, održavanja, očuvanja i korištenja ovog prostora.

Područje naselja Brela, u ukupnoj kopnenoj površini te uključivo podmorje priobalja do izobate 50 m cca, smatra se potencijalnom zonom arheoloških nalazišta. Zaštićeno kulturno dobro, u kategoriji arheološke građevine, pokretno je kulturno dobro - zbirka, smještena s južne strane groblja crkve Sv. Stjepana u Brelima (RST-8, 24/67-66).

Zaštićena kulturna dobra, u kategoriji povijesne cjeline su:

- **Kričak Bekavci** - kulturno-povijesna ruralna cjelina (Z-5350),
- **Filipovići** - kulturno-povijesna cjelina (Z-4870).

U sustavu zaštite cjeline **Kričak Bekavci** utvrđuje se zona **A** - potpuna zaštita povijesnih struktura (obuhvaća katastarske čestice 1383/5, 1383/4, 1383/1, 701, 1786, 663/2, 383/3, 772, 1383/2, 665, 664 i 716, k.o. Brela) i zona **B** - djelomična zaštita povijesnih struktura (obuhvaća katastarske čestice 1784, 1391, 1385/2, 1385/4, 1385/3, 1385/5, 1384, 1380/2, 1380/1, 1370, 1374, 1373/1, 1373/2 i 1377, k.o. Brela).

U sustavu zaštite cjeline **Filipovići** utvrđuje se zona **A** - potpuna zaštita povijesnih struktura, koja obuhvaća katastarske čestice 15/1, 15/2, 15/3, 15/4, 15/5, 15/6, 15/7, 15/8, 15/9 i 15/10 k.o. Brela.

Ambijentalnu vrijednost i posebnost predstavlja ekspozicija naselja – izloženost pogledu s mora ali i na more, te napose drugi plan ekspozicije, s masivom Biokova..

1.1.5. Obveze iz planova šireg područja (obuhvat, broj stanovnika i stanova, gustoća stanovanja i izgrađenosti) – Prostorni plan uređenja Općine Brela, s izmjenama i dopune

Prostorni plan uređenja Općine Brela (izmjene i dopune u postupku izrade) kao neposredni plan višeg reda odredio je obvezu izrade UPU-a Brela za cijelo građevinsko područje naselja, uključivo i negrađevinska područja unutar perimetra naselja, te za površinu akvatorija.

Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije planira gustoću stanovanja od cca 60 st/ha pa bi minimalni očekivani broj stanovnika Brela bio znatno veći nego što pokazuju demografska kretanja. Naime, prema popisu 2011 u naselju Brela živi 1575 stanovnika (90% ukupnog stanovništva Općine) dok ih je 2001 popisano cca 1620.

U zoni turističke namjene je, temeljem ranijeg Zakona o prostorno uređenju i gradnji, bilo moguće planirati gustoću kapaciteta do 120 kreveta/ha, uz izgrađenost građevne čestice do 30%, iskoristivost do 80% te uz minimalno zelenilo 40% površine građevne čestice. Novi Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) za zone turizma u građevinskom području naselja ukida ova ograničenja pa će ona, ovisno o pojedinim lokacijama, biti i veća.

1.1.6. O cjenama stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Naselje Brela demografski je, kao i cijela Općina, relativno malo, uz višegodišnju tendenciju depopulacije iako gotovo 90% stanovnika Općine živi u njemu. No, uz stalno je stanovništvo u Brelima sve veći broj povremenih stanovnika koji veći dio godine provedu u Brelima.

395 do 19g 2001 340 2011

Prosječna starost stanovništva raste pa je tako 2001. Na 1620 stanovnika bilo 395-ero u dobi do 19 godina, 2011. je na 1703 stanovnika bilo 340-ero u dobi do 19 godina što daje nepovoljnu demografsku sliku.

Brela su lokalno turističko središte.

U okviru razvitka cjelokupnog gospodarstva treba osobitu pažnju posvetiti značajkama "novog" turizma, koje su dovele do bitnih promjena na turističkom tržištu. Turistička potražnja sve se više segmentira, te se uz okosnicu redizajniranog maritimnog kupališnog turizma javljaju ostale vrste turizma.

Obalno područje, namijenjeno "novom" maritimnom kupališnom turizmu treba u smještajnom dijelu rekonstruirati prema novim standardima (što podrazumijeva obogaćivanje ponude športsko-rekreacijskom, kulturnom, edukativnom, zabavnom i reformiranom gastronomskom i enološkom ponudom), a kompleksnu izvanpansionsku ponudu osmisлити unutar osnovnih turističkih destinacija.

Moraju se rješavati infrastrukturni problemi, osigurati i provoditi svekolika zaštita okoliša i krajolika, primjenjivati specifična rješenja pri svakoj turističkoj investiciji posebno vodeći računa o ograničavajućim demografskim čimbenicima, brižno upravljati turističkim resursima i tako stvarati preduvjete za uspješan razvitak turizma.

Strateški resurs turizma je visoko vrijedan prostor, čija će vrijednost dugoročno rasti. Obala, more, otoci, područja pod specijalnim režimima zaštite (nacionalni parkovi) i ruralna područja okosnica su budućeg stacionarnog turizma.

Motiviranjem lokalne zajednice treba stvarati uvjete za poboljšanje ukupnog životnog ambijenta i tako osigurati potreban standard i turizmu i stanovništvu. Zato će se poticati oblici ponude integrirani u ukupnu strukturu prostora – naselja, a samo iznimno formirati izdvojene komplekse.

Jedan dio težišta razvitka ima osnovicu položenu na priobalni pojas. Na taj način dolazi do jake isprepletenosti prostora po fizionomskoj i funkcionalnoj podjeli. Ta isprepletenost sa stanovišta razvitka ima značenje da priobalno područje, kao zona prosperiteta, postaje poticajni faktor razvitka i integrativni faktor ukupnog prostora Općine, te gospodarskog i društvenog života.

Turizam je gospodarska grana koja u suvremenom razvitku djelatnosti nije vezana samo uz prateću hotelijersko-ugostiteljsku djelatnost i trgovinu, već se proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i sve ostale gospodarske grane odnosno djelatnosti (razvijena turistička ponuda uključuje promet, trgovinu, kulturu, sport, poljoprivredu...). Komparativne prednosti za razvoj turizma temelje se na elementima prirodne osnove.

Za današnje nepovoljno stanje u turizmu karakteristična je devastirana turistička ponuda osnovnih smještajnih kapaciteta, izgubljeno tržište (tijekom domovinskog rata, recesijom zahvaćeno emitivno područje i sl.).

Turizam je i djelatnost koja je u zadnjih trideset - četrdeset godina potpuno izmijenila fizionomiju nekih dijelova obale. Te izmjene često su degradirale prostor izgradnjom koja je izgubila identitet tradicionalnog oblika naseljavanja, kvalitetu krajolika i autohtonih prirodnih vrijednosti.

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog uređenja gradskog značaja

Neprijeporni je cilj svakog pa tako i ovog Plana, definiranje elemenata održivog razvoja naselja, njihove prostorne organizacije radi racionalnog korištenja prostora te zaštite i unapređenja stanja okoliša.

Ovaj Plan mora omogućiti skladan prostorni i gospodarski razvoj naselja Brela koje je u cijelosti smješteno unutar prostora ograničenja zaštićenog obalnog područja mora (ZOP).

Također valja respektirati datosti kontaktnog prostora Općine u kojem se dodiruju zone napuštenih seoskih aglomeracija i visokovrijedan prostor Parka prirode Biokovo s građevinskim područjem naselja Brela.

Unapređenja stanja prometa, a posebno bolje uređenje i prilagođavanje funkciji danas izrazito opterećene državne ceste D8 koja prolazi cijelom dužinom Brela približno paralelno obalnoj liniji, jedan je od primarnih ciljeva Plana.

Planirane nove zone luke nautičkog turizma županijskog značaja kao i uređenje i proširenje postojeće luke i njenih lučkih područja namijenjenih komunalnim vezovima također su prometni elementi šireg značaja od onog koji imaju u razmatranom prostoru.

2.1.1. Demografski razvoj

Povoljnije demografske prilike naselja (i Općine Brela) trebale bi biti posljedica očekivanih poboljšanih demografskih kretanja u Državi. Iako naselje Brela pokazuje porast broja stanovnika on je minimalan i većim je dijelom posljedica kretanja stanovnika unutar Općine.

2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture

Jedan od temeljnih elemenata organizacije prostora Općine Brela je negativna tendencija prema monocentričnom sustavu naselja.

Naselje Brela u tom kontekstu je najveće naselje po veličini, s funkcijom manjeg lokalnog središta. U njemu su koncentrirani gotovo svi sadržaji: radne i uslužne funkcije te sve javne i društvene djelatnosti bitne za normalno funkcioniranje jedinice lokalne samouprave.

Za područje Brela osnovna gospodarska djelatnost će i u budućnosti biti turizam.

Za razvoj turističkog gospodarstva potrebno je osigurati prostore za smještaj novih turističkih kapaciteta bilo da se radi o izdvojenim turističkim zonama, bilo da se radi o smještaju ovih sadržaja u područje naselja kao i uvjete za rekonstrukciju postojećih.

Potrebno je istražiti veličinu, strukturu, specifična obilježja, kvalitetu i kapacitete moguće turističke ponude značajne za razvitak Općine i „Makarske rivijere“ s obzirom na raspoloživi prostor, njegovu kvalitetu, odnos prema drugim korisnicima prostora.

Obala, more, otoci, područja pod posebnim režimima zaštite, te ruralna područja okosnica su budućeg stacionarnog turizma. Afirmirati valja lovstvo i ribolovstvo, te ostale športske aktivnosti u sklopu turističke ponude (vodeni športovi i kupališta) koja je koncentrirana u Brelima, ali svakako poticati goste na istraživanje kopnenog zaleđa naselja Brela, prije svega Park prirode Biokovo.

2.1.3. Prometna i komunalna infrastruktura

Osnovni preduvjet za realizaciju svih planskih sadržaja unutar naselja Brela izgradnja je i ulaganje u unapređenje prometnog i komunalnog opremanja prostora.

Sustav prometne infrastrukture

U skladu s planskom namjenom predviđena je izgradnja, rekonstrukcija i uređenje cestovnih i ostalih prometnih koridora. Preko njih predviđeno je ostvariti siguran i jednostavan pristup do svih sadržaja unutar naselja odnosno izlaz i priključak na osnovnu cestovnu prometnu mrežu u kontaktnom prostoru. Svi planirani koridori trebaju biti primjereno dimenzionirani kako bi bili stvoreni preduvjeti za sigurno kretanje svih sudionika u prometu. Otežavajući su elementi vrlo veliki nagibi terena, mjestimično gusta izgradnja te ponegdje i nestabilnosti padina pa i ovo treba imati u vidu pri „primjerenom“ dimenzioniranju prometnih površina svih kategorija i vrsta.

Razvoj telekomunikacijskog prometa planiran je u skladu s mogućnostima koje pojedini dijelovi sustava pružaju. U stacionarnom podsustavu potrebno je izgraditi novu pristupnu distribucijsku kanalizacionu mrežu preko koje će, uz uobičajene usluge (govorna komunikacija, prijenos podataka u govornom kanalu putem modema), biti omogućene i dodatne. U mobilnom podsustavu planirana je potrebna nadogradnja sustava.

Sustav komunalne infrastrukture

Jedan od prioriteta ciljeva uređenja i opremanja prostora osiguranje je potrebnih količina kvalitetne vode za piće i zadovoljavajućeg radnog tlaka unutar sustava. Dobra osnova za realizaciju ovog cilja već postoji budući je znatan dio mreže cjevovoda izgrađen, a u neposrednoj blizini su postojeća i planska vodosprema.

Zahvate na rekonstrukciji, zamjeni i opremanju prostora uređajima i postrojenjima sustava javne odvodnje treba ubrzati. Polazište za rješavanje ovog problema je izrada Idejnog rješenja odvodnje usklađenog s rješenjima ovog Plana (promet, zone izgradnje) na osnovi kojeg će biti moguće utvrditi prioritete postupke.

Energetske potrebe područja obuhvata planirano je osigurati instaliranjem novih transformatorskih postrojenja u elektroenergetskom sustavu.

Dugoročno, planski je predviđeno provesti plinifikaciju prostora naselja Brela čim se u zaleđu stvore preduvjeti realizacije visokotlačnog magistralnog uzdužjadranskog plinovoda.

2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja

Cilj zaštite prirodne baštine je uspostaviti cjelovitu zaštitu prirodnih vrijednosti kroz istraživanje i sustavno vrednovanje.

Posebno treba štititi šume i poticati njihovu obnovu i sadnju novih s obzirom da sudjeluju vrlo malo u ukupnom korištenju zemljišta.

Nužno je sanirati septičke (crne) jame, kako bi se spriječilo nekontrolirano upuštanje otpadnih voda u tlo i more.

Neophodno je dovršiti kanalizacijski sustav i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda s podmorskim ispustom.

Duga, mjestimice niska i pristupačna obala najvećeg dijela obalnog prostora, mjestimične zadržavajuće plaže bijelih oblutaka te ponegdje nagli prijelaz u strmu obalu osobitost je koja se mora očuvati i unaprijediti.

Jednak odnos valja zadržati i prema manjim i većim "otocima" visokog, pretežito crnogoričnog, zelenila unutar izgrađenog ili neizgrađenog prostora.

2.2. Ciljevi prostornog uređenja naselja

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Cijeli se obuhvat Plana nalazi unutar prostora ograničenja zaštićenog obalnog područja mora. Osnovni je cilj ovoga Plana definirati uvjete i mjere uređenja naselja Brela za postizanje primjerene zaštite te svrhovitog, održivog i gospodarski učinkovitog korištenja.

Potrebno je planirati cjelovito uređenje naselja, a posebno sanaciju već gusto izgrađenog dijela s nezadovoljavajućim stanjem prometne i komunalne opremljenosti, i nedostatkom sadržaja društvenog standarda.

Posebna pažnja posvetit će se očuvanju prirodnih osobitosti i vrijednosti obalnog krajolika i zaštiti okoliša na kopnu i u moru.

S obzirom na veličinu građevinskog područja naselja Brela i planirane gustoće moguć je znatan porast broja stanovnika, ali i ostvarivanje manje gustoće stanovanja u odnosu na onu u već izgrađenom dijelu naselja.

Cilj je racionalnog i primjerenog korištenja prostora, a u skladu s planovima višeg reda (PPUO Brela, PP Splitsko-dalmatinske županije) odrediti granične veličine građevnih čestica i gabarita gradnje građevina, primarno onih stambene, stambeno-poslovne i turističke namjene.

U skladu s navedenim planovima građevinske će čestice morati biti, u prosjeku, veće od onih u izgrađenom dijelu naselja, a gabarit građevina (svakako poželjno) manji.

Uz to će se povećati standard prometne i komunalne opremljenosti, društvenih i javnih, te sportskorekreativnih sadržaja.

Vrijedno visoko zelenilo valja očuvati, a zone parkovnog, pejzažnog i uređenog zaštitnog zelenila povećati, radi unapređenja prirodnih i ambijentalnih vrijednosti.

2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Planom će se odrediti elementi nove osnovne ulične mreže tj. regulacijski pravci javno-prometnih površina – ulica, kolno-pješačkih i pješačkih površina parkirališta, ostalih javnih i zelenih površina te infrastrukturnih koridora i površina.

Planom će se odrediti i ostali elementi za uređenje postojeće ulične mreže i mreže postojećih javno prometnih površina – pristupnih puteva i drugih kolno-pješačkih površina po kojima je danas osiguran pristup izgrađenim građevnim česticama, a koji, zbog izgrađenosti, ne mogu udovoljiti kriterijima za uličnu mrežu određenu PPUG Šibenika.

Također će se odrediti propozicije izgradnje građevina svih namjena i uređenja pripadajućih građevnih čestica.

Potrebno će biti utvrditi principe uređenja obale – javnih plaža, šetališta, vezova za brodice domicilnog stanovništva, uređenje luke županijskog značaja kao i uređenja sportskih luka.

Utvrđiti će se uvjeti komunalnog opremanja s posebnim naglaskom na problemu odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kao i ostalih uvjeta zaštite i unapređenja okoliša.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

Program je zasnovan na sadržanima i kvantifikacijskim odrednicama koje su, za pojedine zone, namjene i uvjete uređenja i zaštite prostora, određene PPUO-om, izmjene i dopune. U skladu s njime je, u planu namjene površina ovoga UPU-a, prostor podijeljen u zone za gradnju određenih namjena i sadržaja, zone javnog i ostalog zelenila, plaže te prometne i infrastrukturne površine.

PROGRAMSKI PODACI

Površina obuhvata građevinskog područja naselja u UPU-a Brela prema granici građevinskog područja označenog na katastarskim podlogama iznosi cca 136,2 ha.

Ovim se prijedlogom UPU-a predlaže u granicu obuhvata Plana, sukladno odredbama PPUO-a, uključiti površinu akvatorija luka i plaža u naselju. te izvedeno ili planirano nasipavanje obale radi sanacije prometa i uređenja plaža i šetnica uz more. Površina ovako proširenog obuhvata je cca 236 ha.

Najveći dio obuhvata građevinskog područja naselja Brela namijenjen je gradnji stambenih, jednoobiteljskih i višeeobiteljskih građevina te vila. Gradnja novih višestambenih zgrada nije dozvoljena.

Površina građevnih čestica, kako u izgrađenom tako i u neizgrađenom dijelu obuhvata određene su u velikom rasponu ovisno o tipologiji i načinu gradnje te mjestu gradnje: od minimalno 200m² do minimalno 1000m² za gradnju vila. Maksimalne površine građevnih čestica nisu određene, ali su određene najveće dozvoljene građevinske bruto površine, ovisno o tipologiji.

Sadržaje poslovnih namjena moguće je smjestiti na građevnim česticama stambene namjene kada su to manje površine pratećih sadržaja, a veći poslovni sadržaji mogući su u zonama mješovitih namjena te u zoni poslovne namjene.

Javni i društveni sadržaji planirani su primarno u zasebnim zonama i u kapacitetima sukladnim potrebama veličine naselja odnosno broja stanovnika.

Prometnu mrežu u pretežito izgrađenom dijelu naselja potrebno rekonstruirati, proširiti koridore i uspostaviti međusobne veze, a novu graditi u označenim koridorima te na površinama svih namjena.

Komunalna infrastrukturna mreža mora se održavati, dograđivati i postupno širiti u kapacitetima potrebnim za zadovoljenje postojećeg i planiranog broja stanovnika. Načelno se svi vodovi infrastrukture polažu u koridorima prometnih površina, ali su dozvoljena i odstupanja.

3.2. Osnovna namjena prostora

Osnovna namjena i korištenje te razgraničenje površina određenih Planom prikazani su na kartografskom prikazu 1 "Korištenje i namjena površina", u mjerilu 1:2.500.

Površine za razvoj i uređenje unutar obuhvata Plana razgraničene su kao:

- površine u građevinskom području naselja,
- površine u izdvojenom građevinskom području izvan naselja,
- površine izvan građevinskog područja.

Prostor obuhvata Plana se prema namjeni dijeli na površine slijedećih osnovnih namjena:

- stambena namjena (S),
- mješovita namjena (M),
- javna i društvena namjena (D),
- gospodarska namjena - poslovna namjena (K)
- gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička namjena (T),
- športsko-rekreacijska namjena (R),
- zelene površine (Z),
- površine infrastrukturnih sustava (IS),
- vodne površine (V),
- poljoprivredno tlo (P),
- šuma (Š),
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ),
- groblje (G) te
- prometne površine cestovnog, pomorskog i zračnog prometa.

Površine stambene namjene (S)

Planom su određene površine stambene namjene (S) na kojima se grade, rekonstruiraju, održavaju i uređuju:

- individualne stambene građevine,
- individualne stambeno-poslovne građevine,
- višestambene građevine,
- višestambene stambeno-poslovne građevine,
- javne i društvene građevine (dječji vrtić i dr.),
- javne zelene površine, dječja igrališta i sportska igrališta,
- prometne, infrastrukturne i komunalne građevine i uređaji.

Površine mješovite namjene (M)

Površine mješovite namjene, planske oznake M, obuhvaćaju slijedeće površine:

- M_{1.1}-površine mješovite namjene s općim uvjetima gradnje stambene namjene (izgrađeni dio),
- M_{1.2}-M_{1.10}-površine mješovite namjene s posebnim uvjetima gradnje građevina stambene namjene,
- M_{2.1}-površine mješovite namjene s općim uvjetima gradnje stambene namjene (neizgrađeni dio),
- M_{KA}-površine mješovite namjene s posebnim uvjetima gradnje u A zoni zaštićenog kulturnog dobra,
- M_{KB}-površine mješovite namjene s posebnim uvjetima gradnje u B zoni zaštićenog kulturnog dobra,
- M_{KE}-površine mješovite namjene s posebnim uvjetima u zoni kult. dobra predloženog za zaštitu.

Površine javne i društvene namjene (D)

Površine javne i društvene namjene, planske oznake D, obuhvaćaju:

- D4 - predškolsku namjenu,
- D7 - vjerske građevine,
- D8 - interventne jedinice,
- D - sve javne i društvene namjene.

Površine poslovne namjene (K)

Površine poslovne namjene, planske oznake K, obuhvaćaju površinu namijenjenu smještaju svih sadržaja poslovne namjene, uz obvezu formiranja reciklažnog dvorišta na najmanje 500 m².

Površine ugostiteljsko-turističke namjene (T)

Površine ugostiteljsko-turističke namjene, planske oznake T, obuhvaćaju:

- T₁₁ - ugostiteljsko-turističku površinu Soline I,
- T₁₂ - ugostiteljsko-turističku površinu Berulia,
- T₁₃ - ugostiteljsko-turističku površinu Jakiruša,
- T₁₃ - ugostiteljsko-turističku površinu Stomarica,
- T₁₅ - ugostiteljsko-turističku površinu Pelegrin,
- T₁₆ - ugostiteljsko-turističku površinu Soline II.

Površine namjene (T) su namijenjene smještaju hotela s pratećim sadržajima.

Površine športsko-rekreacijske namjene (R)

Površine športsko-rekreacijske namjene, planske oznake (R6), obuhvaćaju površine namijenjene kupališnoj obali. Djelomično su unutar građevinskog područja naselja, a većim dijelom izvan.

Zelene površine (Z)

Zelene površine u obuhvatu Plana obuhvaćaju:

- javne zelene površine,
- zaštitne zelene površine.

Javne zelene površine, planske oznake Z, obuhvaćaju:

- Z1 - javni park,
- Z4 - uređene zelene površine.

Zaštitne zelene površine, planske oznake Z, obuhvaćaju površine zelenila namijenjene zaštititi tla od nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Površine infrastrukturnih sustava (IS)

Površine infrastrukturnih sustava, planske oznake IS, su namijenjene isključivo smještaju infrastrukturnih građevina

Vodne površine

Vodne površine obuhvaćaju:

- vodne površine - javno vodno dobro,
- vodne površine - more (V1 - kupališni pojas).

Vodne površine - javno vodno dobro obuhvaćaju kopnene vodne površine - bujične potoke. Korištenje i uređenje ovih površina je dozvoljeno u skladu s ovim Planom i posebnim uvjetima nadležne pravne osobe s javnim ovlastima.

Vodne površine - more (V1 - kupališni pojas) obuhvaćaju kupališni pojas u širini min. 50 m od obalne crte.

Poljoprivredne površine (P)

Poljoprivredne površine (P4) u obuhvatu Plana - vinogradi i maslinici (P4) su zemljišta u obliku terasa namijenjene vinogradarskoj i maslinarskoj proizvodnji u sklopu s tlima viših bonitetnih vrijednosti. Ova tla nije dozvoljeno pošumljavati.

Šumske površine (Š)

Šumske površine, planske oznake Š, obuhvaćaju:

- Š₂₃ - zaštitnu šumu - crnogorična šuma,
- Š3 - šumu posebne namjene.

Zaštitne šume - crnogorične šume (Š₂₃) obuhvaćaju šume koje služe prvenstveno kao zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, voda i vodotokova, prometnica, naselja, gospodarskih i drugih građevina i druge imovine.

Šume posebne namjene (Š₃) obuhvaćaju šume unutar područja zaštićene prirodne baštine i šume krajobrazne vrijednosti te šume namijenjene odmoru i rekreaciji uz mogućnost zadržavanja zatečenih sportskih i drugih sadržaja i njihovu rekonstrukciju i održavanje. Nalaze se unutar obuhvata značajnog krajobraza Plaže i park-šuma u Brelima.

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ)

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište, planske oznake (PŠ), su obradive površine niskog boniteta na kojima treba zaštititi suhozidine. Ove površine čine neobrađena tla, travnjaci i šikare. Štite se od svake izgradnje koja nije u funkciji obavljanja poljoprivrednih ili šumarskih djelatnosti.

Groblje (G)

(1) Groblje, planske oznake (G), je groblje uz crkvu sv. Stjepana. Površine (G) su namijenjene ukopnim mjestima, gradnji osnovnih i pratećih sadržaja (kapele, mrtvačnice i sl.) i uređuju se prema donesenom detaljnom planu uređenja.

Prometne površine

Prometne površine obuhvaćaju:

- površine u sustavu cestovnog prometa: glavna mjesna cesta i/ili ulica (državna cesta D8, županijska cesta Ž6195, lokalna cesta L67144),
- sabirne ulice i ostale ulice, kolno-pješačke površine, pješačke površine, pješački pothodnik, šetnicu (lungomare)
- autobusno stajalište, benzinsku postaju
- javno parkiralište i garaža
- površine u sustavu pomorskog prometa: morska luka otvorena za javni promet - lokalni značaj
 - luka za javni promet "Soline";
 - komunalni dio luke otvorene za javni promet "Soline" - "Stomarica 1"
 - komunalni dio luke otvorene za javni promet "Soline" - "Stomarica 2"
 - komunalni dio luke otvorene za javni promet "Soline" - "Luka"
- luka posebne namjene
 - nautički turizam - županijski značaj
 - sportska luka.
- površine u sustavu zračnog prometa - površina helidroma.

3.4. Prometna i ulična mreža

Cestovni promet

Rješenje cestovnog prometa koncipirano je na način da se do svih postojećih i planskih sadržaja omogući kolni, kolno-pješački i/ili pješački pristup.

Prema značenju u cestovnoj prometnoj mreži najvažnija prometnica unutar područja obuhvata je državna cesta D8. Ova prometnica je okosnica svog dolaznog, odlaznog i tranzitnog prometa. Nova puna križanja unutar područja obuhvata se ne formiraju, a pješačke bi prijelaze na više mjesta trebalo riješiti pothodnicima.

Osnovna prometnica područja obuhvata je državna cesta D8 (Jadranska turistička cesta) koja je razvrstana u kategoriju glavnih mjesnih ulica. Prometnica je unutar područja obuhvata položena u duljini od cca 5500 m. Načelni koridor bilo bi poželjno urediti širine cca 16,00 m što uključuje kolnik širine 7,00 m, pješačke hodnike širine po 1,50 m, biciklističke staze po 1,00 m te rubne razdjelne pojase zelenila širine 2,00 m.

U privozima križanja predviđeno je izvesti zasebne skretače širine 3,00 m i, tamo gdje su biciklističke staze položene neposredno uz kolnik, dodati i zaštitni pojas 0,50 m. Navedena proširenja moguće je izvesti na račun rubnih razdjelnih pojasa zelenila.

Ukoliko su u križanjima predviđena i stajališta javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika, potrebno je izvršiti dodatna proširenja za širinu ugibališta 3,00 m i izvesti minimalno 2,00 m široki peron za putnike.

Sva križanja Jadranske turističke ceste s drugim cestovnim koridorima unutar granica predviđena su u razini. Križanja kao i sve cestovne prometnice potrebno je opremiti horizontalnom i vertikalnom signalizacijom te, ukoliko to prometne potreba iskažu, svjetlosnim uređajima.

Javni mjesni prijevoz putnika – danas ne postoji i nije izvjesno njegovo uvođenje.

Pomorski promet

U svrhu stvaranja uvjeta za što bolju povezanost uzduž obale pomorskim putem te u nastojanju da se izvrši daljnji poticaj razvitku nautičkog turizma, planirana je rekonstrukcija postojećih luka i pripadajuće lučke infrastrukture.

Telekomunikacije

Postojeći sustav telekomunikacija na prostoru Brela planirano je dograditi uređajima pristupne mreže stacionarnog podsustava. Izgradnja novih komutacijskih čvorova nije predviđena budući unutar postojećeg UPS-a postoje prostorne i tehnološke mogućnosti za dogradnju i povećanje broja instaliranih telefonskih priključaka.

Izvedbeno, suvremena telefonska mreža je digitalna (integrirana digitalna mreža IDN), a samo su priključci telefona analogni.

Prilikom polaganja distributivne telekomunikacijske kanalizacije treba koristiti prvi podzemni sloj unutar postojećih i planiranih javnih cestovnih koridora uz obavezno pridržavanje minimalnih¹ udaljenosti u situativnom i visinskom smislu.

S obzirom na izrazito dinamičan tehnički i tehnološki razvitak te uvođenje novih generacija općepokretnog telekomunikacijskog sustava (UMTS), moguć je smještaj i eventualno dodatnih stanica unutar područja obuhvata, ali izvan zona stanovanja i sadržaja zdravstva, školskog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Za takove zahvate postavljaju se minimalni prostorni zahtjevi, a razmještaj u prostoru biti će određen u skladu s potrebama koncesionara. To podrazumijeva pokrivanje prvenstveno glavnih prometnih koridora, ali isključuje dijelove vrijedne urbane strukture.

U sustavima radio i televizijskih veza nije predviđeno postavljanje baznih radijskih stanica odnosno televizijskih pretvarača.

3.5. Komunalna infrastrukturna mreža

Sustav vodoopskrbe

Sustav opskrbe vodom za piće planirano je rekonstruirati i dograditi. Naime, cjevovodi su mjestimično položeni dijelom izvan javnih prometnih površina i izrađeni od cijevi loših karakteristika i upitnog stanja.

Novoplanirane i zamjenske cjevovode planirano je polagati u koridorima svih cestovnih prometnica i javno prometnih površina u prvom podzemnom sloju. Na cjevovodima treba osigurati mogućnost odzračivanja i ispiranja.

U funkciji osiguranja stalne i stabilne opskrbe te osiguranja obaveznog radnog tlaka za protupožarne potrebe, cjevovode treba, gdje god je to moguće, zatvarati u prstene. Na dijelovima mreže gdje to okolnosti ne dozvoljavaju, obavezno je izvesti završni hidrant u svrhu mogućnosti ispiranja cjevovoda.

U sklopu rješenja sustava vodoopskrbe obavezno je na propisanim razmacima predvidjeti hidrante (max. udaljenost 150 m). U pravilu hidrante treba izvesti kao nadzemne i izvan površina namijenjenih odvijanju nekog od vidova prometa (kolnik, pješčački hodnik, biciklistička staza).

Sustav odvodnje

Sustav javne odvodnje koncipiran je kao razdjelni. Podsustav otpadne vode prihvaćati će sve kategorije otpadnih voda i transportirati ih prema uređaju za pročišćavanje.

Podsustav oborinske vode prihvaćati će oborinske vode sa svih javnih prometnih površina i upuštati ih u recipijent - Jadransko more.

Cjevovode podsustava otpadne vode planirano je polagati u svim javno prometnim koridorima. Polaganje mreže cjevovoda predviđeno je tako da se najvećim dijelom osigura gravitacijski princip tečenja. S tim ciljem, a u skladu s konfiguracijskim karakteristikama terena, glavni sabirni odvodni cjevovod je položen u koridoru obalne šetnice.

Prostor je gotovo u cjelosti moguće odvodniti gravitacijski i u odvojenim cjelinama koje predodređuju konfiguracijske karakteristike. Sve otpadne vode prikupljene sabirnim odvodnim cjevovodima pojedinih dijelova prihvaćati će glavni sabirni odvodni cjevovod.

Poklopce revizijskih okana treba postavljati u sredini prometnog traka.

Preporučljivo je da cijevi dubu okruglog presjeka i izrađene od poliestera armiranog staklenim vlaknima. Spajanje treba vršiti naglancima s integriranom brtvom od elastomera čime će biti osigurana vodonepropusnost, trajnog te brza montaža i ugradnja. Cijevi koje budu korištene kod polaganja cjevovoda obavezno moraju imati povjereno dobra mehanička svojstva (vodonepropusnost, trajnost, nepropusni način spajanja, brza montaža i ugradnja) i ne smiju biti manjeg profila od ϕ 40 cm. Izgradnju cjevovoda javne odvodnje optimalno je vršiti iskopima ne velikih duljina poteza (12 do 24 m), a nakon polaganja cjevovoda potrebno je odmah zatrpati rov. Radove treba planirati u sušnim razdobljima godine.

Sustav plinoopskrbe

U dugoročnom planskom razdoblju predviđena je izgradnja plinoopskrbnog sustava na cijelom prostoru naselja Brela. Osnovna pretpostavka za to je izgrađeni magistralnog plinovoda u zaleđu. U tom smislu u koridorima javno prometnih površina osigurani su pojasi za polaganje plinoopskrbnih cjevovoda.

Planirana plinoopskrbna mreža predviđena je kao srednjetačna (1-4 bara).

Elektroenergetski sustav

Planom je predviđeno zadržavanje svih postojećih sredjenaponskih kabela i zračnih vodova gdje to nije u neskladu s planskim rješenjem. Ukoliko to nije moguće, za sve novoplanirane i zamjenske vodove u koridorima javno prometnih površina predviđeni su pojasi za njihovo polaganje odnosno izmještanje. Za polaganje treba koristiti prvi podzemni sloj, a pojasi u osnovnoj razini koridora trebaju biti ispod površina pješačkih i/ili biciklističkih staza te pojasa razdjelnog zelenila.

Osim novoplaniranih transformatorskih postrojenja moguće je, ovisno o rastu potreba konzuma, interpolirati nove trafostanice na primjerenim građevnim česticama smještenim uz kolne ili kolno-pješačke površine.

Zaštitu od indirektnog dodira za sve nove potrošače treba izvesti TN - S sustavom s uređajima za isklapanje nadstruje bez obzira na vršnu snagu potrošača. U svim novim građevinama treba zahtijevati izvođenje temeljnog uzemljivača, provođenje mjere izvođenja potencijala te instalaciju s posebnim zaštitnim vodičem.

Novo transformatorske stanice 630 kV i 10(20)/0,4 kV treba izvesti kao slobodnostojeće tipskim elementima DP "Elektra", a moraju sadržavati jednu transformatorsku komoru za transformator instalirane snage 630 kVA,

Transformator treba biti preklopiv s 10 kV na 20 kV.

Koncepcija novoprojektirane rasvjete treba biti usklađena s klasifikacijom u Preporukama za rasvjetu cesta s motornim i pješačkim prometom. Za rasvjetljavanje kolnih površina određena je klasa C3 (M4) za koju je srednja rasvijetljenost $E_{sr} = 15 \text{ lx}$, a za pješačke hodnike klasa P4 i srednja rasvijetljenost $E_{sr} = 5 \text{ lx}$.

U skladu s navedenim elementima prihvatljivi su:

- rasvjetni stupovi tip CRS-1B-400 visine 4 m i svjetiljke tip Laterna - 2 x 70 NaV za pješačke površine i biciklističke staze te
- stupovi tip KORS - 2B - 1000 visine 10 m i svjetiljke Famalux LVC - 16/250 NaV za kolnike.

Stupove nosače rasvjetnih tijela treba unutar prometnih koridora postavljati na način i u skladu s potrebom da se osigura puna rasvijetljenost svih prometnih površina u svim vremenskim uvjetima. U pravilu stupove je planirano postavljati uzduž jedne strane prometnih koridora. Izuzetno, kod cestovnih koridora većih širina gdje je uslijed visokih nasada zelenila moguća pojava tzv. "slijepih džepova", može se za postizanje zadovoljavajuće razine rasvijetljenosti koristiti obje strane koridora prometnice.

Projektirano rješenje javne rasvjete mora poštivati princip zaštite okoliša od svjetlosnog zagađenja.

3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Obuhvat Plana u cijelosti se nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora odnosno njegovor prostora ograničenja.

Ovaj se prostor smatra područjem od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i time područje posebnih ograničenja u korištenju propisanih Zakonom o prostornom uređenju..

Očekivani intenzitet potresa od VIII° MCS ljestvice (eventualno i IX° MCS-a) te lučka područja u obuhvatu Plana također određuju primjenu posebnih ograničenja u korištenju.

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

Cijeli je obuhvat Plana naizmjenično gusto izgrađen, djelomično izgrađen ili neizgrađen.

Različite situacije izgradnje i položaja u prostoru naselja uvjetovale su, već u PPUO-u vrlo detaljnu raščlambu prostora po načinima i uvjetima gradnje.

Uz stambenu se i mješovitu izgradnju na cijelom prostoru pojavljuju postojeće i nove zone turističke namjene u građevinskom području naselja.

Detaljno su opisi uvjeta i načina gradnje dani u Odredbama za provedbu Plana i ponavljanje tog opsežnog teksta je, kao opterećujuće, u ovom obrazloženju ispušteno.

3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti, kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Cijeli se obuhvat Plana nalazi unutar prostora ograničenja zaštićenog obalnog područja mora pa se stoga na njega primjenjuju i odgovarajuće odredbe Zakona o prostornom uređenju.

Zaštićeni dio prirode je značajni krajobraz - Plaže i park-šuma u Brelima.

Mjere zaštite značajnog krajobraza Plaže i park-šuma u Brelima utvrđene su Odlukom o mjerama zaštite zaštićenog krajolika Plaže i park-šume u Brelima (Službeni glasnik Županije splitsko-dalmatinske 10/01), čime se utvrđuju postupci zaštite, održavanja, očuvanja i korištenja ovog prostora.

Značajni krajobraz Plaže i park-šuma u Brelima treba obilježiti odgovarajućim pločama s osnovnim podacima i imenu i statusu zaštite ovog prostora. Dozvoljene su one djelatnosti koje su u skladu s Odlukom te za koje je ishođena suglasnost nadležnog tijela državne uprave, a koje ne narušavaju temeljne vrijednosti zbog kojih je ovaj prostor proglašen zaštićenim.

Za značajni krajobraz Plaže i park-šuma u Brelima treba donijeti Plan upravljanja sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode.

Ovim su Planom predloženi za zaštitu slijedeći vrijedni dijelovi prirode:

- u kategoriji posebnog geomorfološkog rezervata: Stijene Dugog rata,
- u kategoriji spomenika prirode: Kamen Brela te špilja Medvidina.

Područje naselja Brela, u ukupnoj kopненоj površini te uključivo podmorje priobalja do izobate 50 m cca, smatra se potencijalnom zonom arheoloških nalazišta.

Zaštićeno kulturno dobro, u kategoriji arheološke građe, pokretno je kulturno dobro - zbirka, smještena s južne strane groblja crkve Sv. Stjepana u Brelima (RST-8, 24/67-66).

Zaštićena kulturna dobra, u kategoriji povijesne cjeline su:

- **Kričak Bekavci** - kulturno-povijesna ruralna cjelina (Z-5350),
- **Filipovići** - kulturno-povijesna cjelina (Z-4870).

U sustavu zaštite cjeline **Kričak Bekavci** utvrđuje se zona **A** - potpuna zaštita povijesnih struktura (obuhvaća katastarske čestice 1383/5, 1383/4, 1383/1, 701, 1786, 663/2, 383/3, 772, 1383/2, 665, 664 i 716, k.o. Brela) i zona **B** - djelomična zaštita povijesnih struktura (obuhvaća katastarske čestice 1784, 1391, 1385/2, 1385/4, 1385/3, 1385/5, 1384, 1380/2, 1380/1, 1370, 1374, 1373/1, 1373/2 i 1377, k.o. Brela).

U sustavu zaštite cjeline **Filipovići** utvrđuje se zona **A** - potpuna zaštita povijesnih struktura, koja obuhvaća katastarske čestice 15/1, 15/2, 15/3, 15/4, 15/5, 15/6, 15/7, 15/8, 15/9 i 15/10 k.o. Brela.

Ambijentalnu vrijednost i posebnost predstavlja ekspozicija naselja – izloženost pogledu s mora ali i na more, te napose drugi plan ekspozicije, s masivom Biokova..

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Zaštita okoliša podrazumijeva planiranje i korištenje prostora, tako da se u njemu osigurava kvalitetno življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala, prirodnih i ljudskom rukom stvorenih vrijednosti. Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te se stoga planira usmjeravanje ukupnih aktivnosti na obuhvaćenom prostoru s ciljem sprječavanja narušavanja kvalitete okoliša, odnosno pospješuju njegovo unapređenje.

Planirana je:

- izgradnja koja je sadržajno i oblikovno usklađena s obilježjima okoliša i s kojim, u međudodnosu, osigurava održivi razvoj,
- modernizacija infrastrukturnih mreža – rješavanje prometnih problema naselja i problema pročišćavanja otpadnih voda, izvedba takvog sustava javne odvodnje koji garantira nepropusnost, te uspostava sustava zbrinjavanje otpada (selekcija i prikupljanje korisnog otpada).

Zrak

Glavni izvori zagađenja zraka na području obuhvata Plana je cestovni promet te ložišta na kruta i tekuća goriva.

Zrak je do sada neznatno onečišćen.

Cijelo obalno, turističko, područje pa tako i područje Brela posebno je u ljetnom periodu ugroženo intenzivnim motoriziranim prometom koji uzrokuje zagađenja zraka i stvaranje buke. Mjere zaštite su:

- Ložišta na kruta i tekuća goriva koristiti racionalno i upotrebljavati gorivo s dozvoljenim postotkom sumpora. Čim bude moguće ova goriva zamijeniti plinom,
- Središnje dijelove naselja treba rasteretiti od tranzitnog prometa,
- destimulirati korištenje osobnih motornih vozila uređenjem biciklističkih staza, kvalitetnih i sigurnih pješačkih hodnika, osiguranjem parkirališnih površina.

Voda – more

Još uvijek postojeće septičke jame u području obuhvata Plana, kao i mjestimice neriješena odvodnja otpadnih voda naselja su direktni zagađivači mora i podzemlja.

Potrebno je dovršiti sustav za tretiranje otpadnih voda (uređaje za pročišćavanje i podmorski ispušt) i na njega priključiti svu odvodnju otpadnih voda naselja Brela.

Mjere zaštite od potresa

Na području obuhvata Plana mogući su potresi jačine VIII⁰ /IX⁰ MCS ljestvice. Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje obvezno provoditi sukladno Zakonu o gradnji i postojećim tehničkim propisima.

Do izrade nove seizmičke karte županije, protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama.

S obzirom na mogućnost zakrčenosti ulica i drugih javnih prometnih površina uslijed urušavanja građevina i objekata potrebno je osigurati putove za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara. Stoga, kod izgradnje novih dijelova naselja treba pažljivo dimenzionirati izgradnju i bruto gustoću naseljenosti.

Ceste i ostale prometne površine posebnim mjerama treba zaštititi od rušenja zgrada i ostalog zaprečivanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

Mjere zaštite od požara i eksplozija

Mjere zaštite od požara predložene su temeljem odredbi posebnih propisa. Udaljenosti između građevina različitih namjena unutar pojedinih zona i područja, u svrhu zaštite od požara i eksplozija, utvrđene su odredbama za provođenje u skladu s posebnim propisima.

U svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4,0 m ili manje, ako se dokaže, uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličine otvora na vanjskim zidovima građevine i drugo, da se požar neće prenijeti na susjedne građevine. U protivnom, poluugrađene ili ugrađena građevina mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta), nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti, dužine najmanje 1,0 m ispod pokrova krovništa, koji mora biti od negorivog materijala najmanje u dužini konzole.

Radi omogućavanja spašavanja osoba i materijalnih sredstava iz građevina i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz i površinu za operativni rad vatrogasaca određenu prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža s osiguranim potrebnim pritiskom vode i profilom cjevovoda sukladno posebnom propisu.

Osim mogućeg požara u i na izgrađenim strukturama znatna je opasnost od izbijanja požara na otvorenom prostoru (parkovi, pejzažno i zaštitno zelenilo, danas ne održavane i nekorištene poljoprivredne površine i sl.) kao posljedice dugotrajne suše, visoke temperature i jakog vjetera. Za zaštitu od požara potrebno je osigurati trajne pristupe potencijalnim otvorenim požarištima, provoditi akcije čišćenja terena i vršiti stalni nadzor područja u potencijalno opasnim razdobljima.

Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i planu zaštite od požara.

Mjere zaštite od olujnih i orkanskih vjetrova

Na području obuhvata Plana mogući su vjetrovi orkanske jačine čiji utjecaj je najznačajniji na više zgrade na istaknutim pozicijama, velika i starija stabla (posebno bora) i odvijanje pomorskog prometa. Posebne mjere zaštite potrebno je provoditi primjenom posebnih uvjeta pri projektiranju i izvođenju građevina - izgradnjom manjih visina i kvalitetno izvedenih krovnih pokrova te uređenjem pristaništa sigurnih za promet i u ovakvim uvjetima.

Zaštita od poplava ili bujica

Plan utvrđuje bujična područja naselja Brela, prikazana na kartografskom prikazu 3 "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina".

Sustav zaštite od poplava bujičnim vodotocima na području naselja Brela dio je sustava odvodnje oborinskih voda. Prihvat bujičnih voda prati geometriju njihova prirodna korita, koja se uređuju prirodnim materijalima.

Koridor za prihvat bujičnih voda mora odgovarati mogućnosti prihvata bujičnih voda u ekstremnim slučajevima. Korištenje koridora i svi zahvati kojima nije svrha osiguranje protočnosti korita mogu se vršiti samo sukladno Zakonu o vodama.

Uređenje prostora za građevine sustava odvodnje bujičnih voda temelji se na ovim Odredbama i uvjetima nadležnog javnog poduzeća.

U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, uz bujične vodotoke treba osigurati inudacijski pojas minimalne širine od 5,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Posebno se inundacijski pojas može smanjit do 3,0 m širine, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno.

Sklanjanje ljudi

Temeljem posebnih propisa, na području općine Brela nije utvrđena obvezna izgradnja skloništa osnovne zaštite. Sklanjanje ljudi se stoga osigurava privremenim izmještanjem stanovništva, prilagođavanjem pogodnih prirodnih zaklona, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi u određenim zonama, što se utvrđuje Planom zaštite i spašavanja općine Brela.

